

Р.В. СТАВЕЦЬКА

ТРИВАЛІСТЬ ПРОДУКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ КОРІВ ЯК ФАКТОР СЕЛЕКЦІЙНОГО ТА ЕКОНОМІЧНОГО ПРОГРЕСУ У МОЛОЧНОМУ СКОТАРСТВІ

Незаперечним є факт спадкової зумовленості тривалості господарського використання корів певних генотипів у межах одного господарства. Тому в деяких країнах Європи (Німеччина, Франція та інші) тривалість господарського використання корів включена як селекційна ознака до системи селекції великої рогатої худоби.

Аналіз господарських даних, приведений вченими багатьох країн, показує, що період використання корів за останні 10 років щорічно скорочується на 0,1 лактацію (в Україні у 1996 р. він становив 3,51 лактацію). Якщо середня тривалість використання корів буде меншою, ніж 2,5 лактацій, то коровиматері почнуть вибувати із стада раніше, аніж дадуть приплід їхні дочки. При такому положенні стадо перестає існувати як біологічна система. Тому виникає потреба вивчення факторів, що обумовлюють тривалість господарського використання корів та розробки заходів щодо її поліпшення.

Чорно-ряба та червоно-ряба українські молочні породи великої рогатої худоби мають високий генетичний потенціал за надоем (близько 7000 кг молока) та добру здатність переробляти поживні речовини корму в продукцію. Тому при оптимальній годілі тварини цих порід виявляють високу продуктивність та відтворну здатність.

В умовах ВАТ "Терезине" тварини двох порівнюваних порід проявляють різну продуктивність та тривалість використання. Корови української чорно-рябої породи переважають

© Р.В. Ставецька, 2001

ровесниць червоно-рябої породи на 467 кг молока ($P>0,999$) та 15 кг молочного жиру ($P>0,99$), що зумовлено, насамперед, вищим генетичним потенціалом за надоєм корів чорно-рябої породи. У корів червоно-рябої породи вища жирність молока на 0,04% ($P>0,95$) та більша на 0,4 лактації ($P>0,95$) тривалість використання.

У господарствах з невисоким рівнем годівлі та утримання тварин, у корів, особливо з високою часткою спадковості за голштинською породою (75 і більше відсотків), спостерігається підвищення частоти вибуття із стада через різні захворювання, порушення відтворної функції, різке зниження продуктивності та інше, і, як наслідок, знижується тривалість їхнього виробничого використання.

Тривалість виробничого використання корів прямо залежить від генетичної резистентності тварин до захворювань. У ВАР "Терезине" основними причинами вибраковування тварин обох порід є гінекологічні хвороби (29—35%), а також хвороби вим'я (32%). Корови чорно-рябої та червоно-рябої порід вибувають із стада через зазначені причини майже в рівному співвідношенні, лише за порушенням відтворної функції корів української чорно-рябої породи вибуло на 6% більше, ніж української червоно-рябої. Це свідчить про те, що у більш продуктивних корів, якими є тварини чорно-рябої породи, частіше порушується відтворна функція через гінекологічні захворювання.

Білоцерківський державний аграрний університет